

SOCIAAL-CULTUREEL WERK OP HET SNIJPUNT VAN WELZIJNSWERK

BEGELEIDER: BARBARA FRUYT

WELZIJN
WONEN
ZORG

presentatie.

**SO
CIUS.**

sociaal-cultureel werk en welzijnswerk

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Socius, Marc Jans

Staten-Generaal Welzijn Brussel, 26/03/2024

Civiel Sociaal-Culturele actoren

- burgers nemen het initiatief (niet door een overheid opgericht)
- streven naar sociale en maatschappelijke meerwaarde
- streven naar maatschappelijke verandering
en/of
- leveren diensten aan leden of gemeenschappen

verenigingen
burgerinitiatieven
sociale ondernemingen
federaties
stichtingen
bewegingen
actiegroepen
coöperaties
doelgroeporganisaties
vormingsinstellingen
belangengroepen
bonden
clubs
buurtcomités
koepels
fondsen

Sociaal-cultureel volwassenenwerk

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

- 129 organisaties
- decreet 2023
- maatschappelijke verandering

Burgerinitiatieven

SO
CIUS.

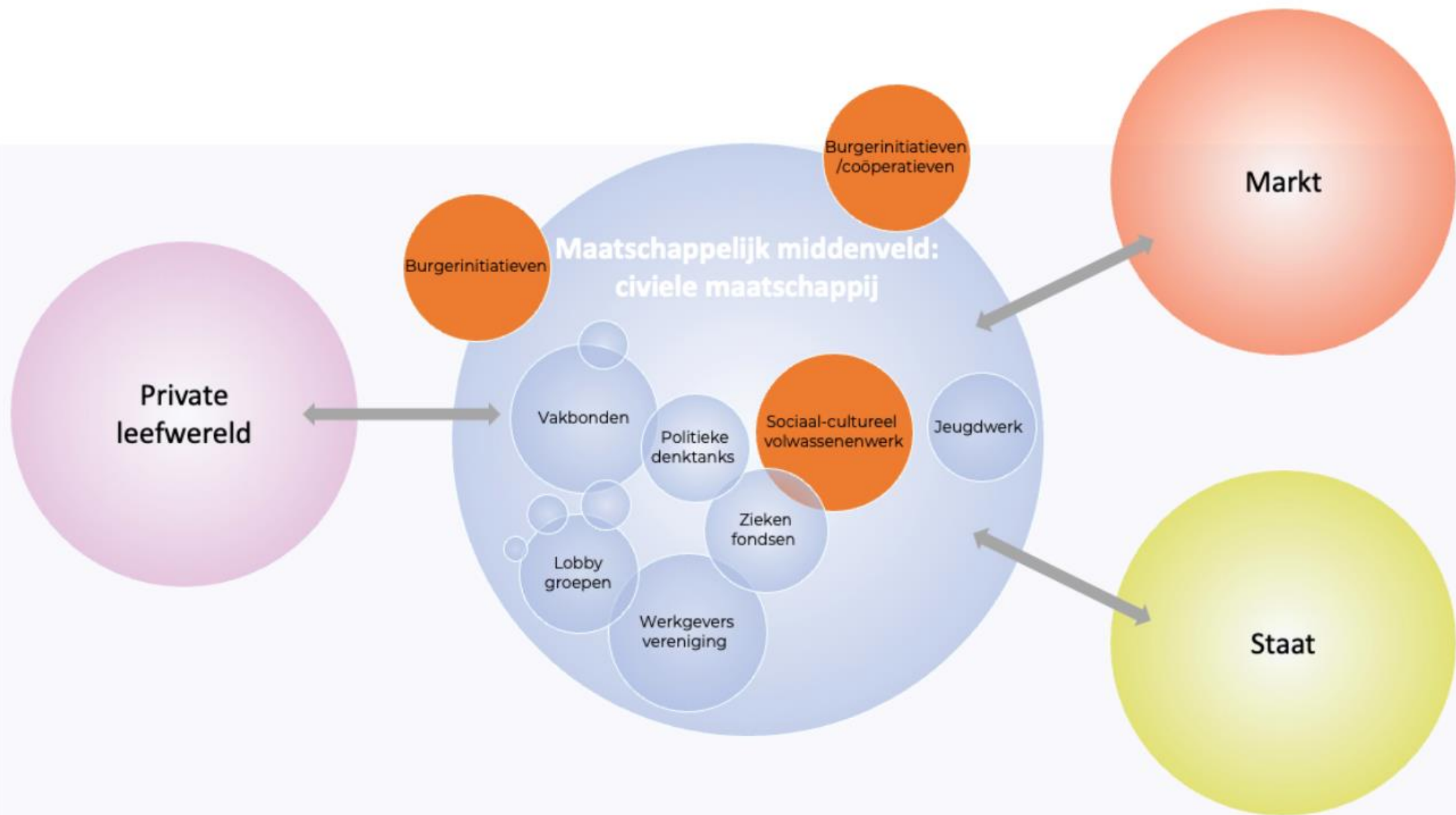
steunpunt
sociaal-cultureel
werk

- ontelbaar, dynamisch veld
- vaak informeel
- maatschappelijke verandering en/of diensten

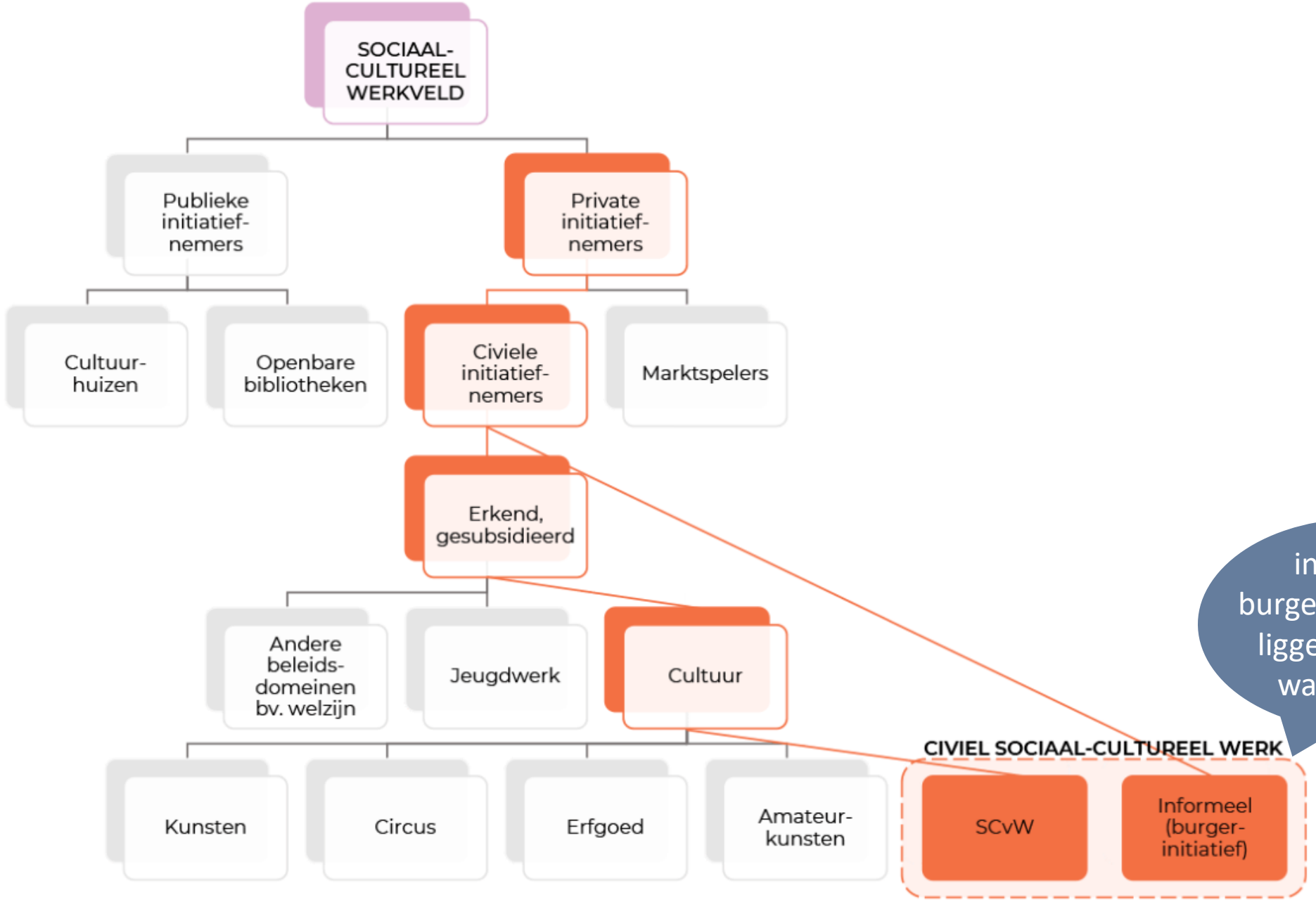
**SO
CIUS.**

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

informele
burgerinitiatieven
liggen hier niet
wakker van!

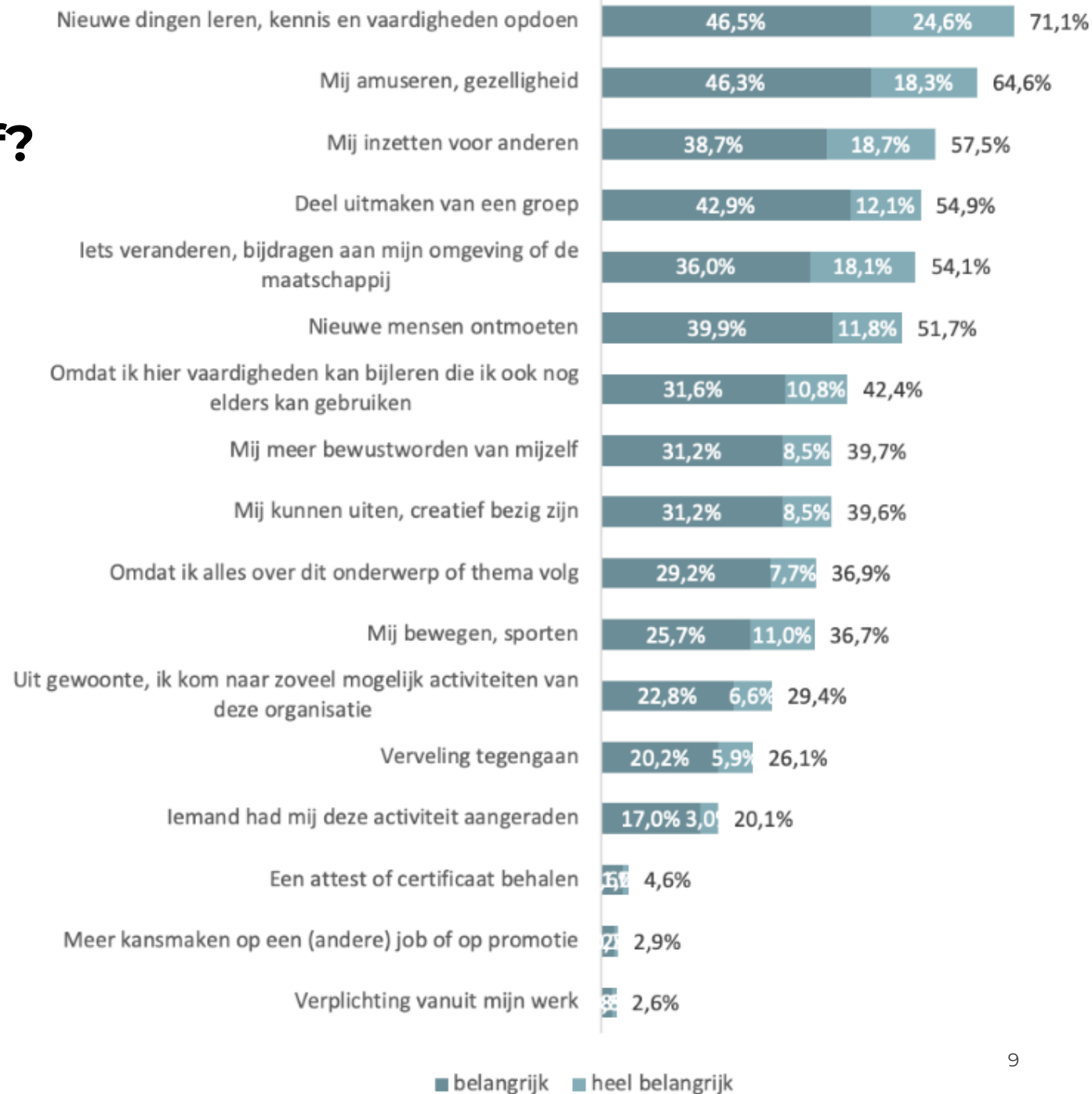

Wat vinden de participanten zelf?

- leren
- maatschappelijk engagement
- ontmoeting
- ontspanning

so
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

wat vinden andere spelers?

De voorhoederol (avant garde) van civiel SCW volgens markt en overheid

- dicht bij de burger
- vinger aan de pols van de samenleving
- sterk in netwerken
- veel ruimte om te experimenteren

Decreet SCvW (2023)

- **Civiel perspectief**
  - burgers aan zet, vrijwillige inzet
  - autonomie in ruil voor kwaliteit
- **Maatschappelijke verandering**
- **Landelijk** (*lokale groepen, projecten en initiatieven van Femma, Masereelfonds, Bindus, AIF+, Curieus, Davidsfonds, FedOS, FMDO, Humanistisch Verbond, IC, kwb, Okra, Sankaa, Growfunding, VOEM, S-plus, ...*)
en regionaal (*Citizenne*)
- **In de vrije tijd**
- **Participatie** (deelnemen en deelhebben / sociaal, maatschappelijk, cultureel en politiek)
- **Drie rollen** (bijdrage aan de samenleving)
  - verbindende rol
  - kritische rol
  - laboratoriumrol
- **Vier functies** (werkwijzen, praktijken, processen)
  - leerfunctie
  - gemeenschapsvormende functie
  - maatschappelijke bewegingsfunctie
  - cultuurfunctie

DE FEDERATIE

sociaal-cultureel werk
& amateurkunsten

Actief in Anderlecht

AIF+

Arthis

Avansa Citizenne

Bindus

BOp

BRAL

CCV

Cultureghem

Curieus

Dauidsfonds

FedOS

Femma Wereldvrouwen

FMDO

FZO-VL

Growfunding

Het Regenbooghuis

Humanistisch Verbond

Internationaal Comité

KWB

Masereelfonds

OKRA

Sankaa

S-Plus

Unie Actieve Verenigingen

Voem

Willemsfonds

Actief in Brussel Stad

AIF+

Arthis

Avansa Citizenne

Bindus

BOp

BRAL

CCV

Curieus

Dauidsfonds

FedOS

Femma Wereldvrouwen

FMDO

FZO-VL

Growfunding

Het Regenbooghuis

Humanistisch Verbond

Internationaal Comité

KWB

Masereelfonds

OKRA

S-Plus

Unie Actieve Verenigingen

Voem

Willemsfonds

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Sociaal-cultureel werk in Brussel

Alle informatie over het verenigingsleven binnen de sociaal-culturele sector en amateurkunsten in Brussel.

[Verken het aanbod](#)

Burgerinitiatieven

- Geen subsidies / projectsubsidies / werkingsubsidies buiten Vlaams cultuurbeleid /
- Minder gebonden aan traditie en beleidskaders
- Meer lokaal verankerd
- Vrijwillige inzet, zelforganisatie, veel organisaties zonder beroepskrachten
- Soms meer nadruk op diensten en minder op maatschappelijke verandering

DE MANGOBOOM

Waar je ook bent in Afrika, zal er altijd een mangoboom zijn met zijn vele voordelen. Hij zorgt voor schaduw, zijn vrucht stilt je honger en lest je dorst en zijn sterke stam zorgt voor steun. Hij staat voor het huis, langs de weg, heet je welkom aan de ingang van het dorp. Zijn schors gemengd met jonge peulen geneest je koorts en zijn hout verwarmt de toekomstige generaties. Daarom wordt er bij ons gezegd dat de Mangoboom altijd in Bloei staat.

Angélique Mayele et Marie-Marthe Preux - vertaling Marie-Rose Mayele

laagdrempelige zelforganisatie voor eerste hulp bij integratie van nieuwkomers

- ontmoeting
- educatie
- gemeenschapsvorming (superdives Brussel)
- diensten (huiswerkklasjes, ...)

BRAL CITIZENS ACTION BRUSSELS

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Straatverplegers: "Samen maken we een eind aan dakloosheid"

Op 6 maart ging de staf van BRAL naar de Straatverplegers. Na de spaghetti'slag van Brussel Helpt wilden we hen graag beter leren kennen. We kregen een mooie uitleg van Koen Van den Broeck. Hij vertelde wat ze doen en waarvoor ze strijden. Straatverplegers is een organisatie die dakloze mensen helpt om terug op eigen benen te staan. Ze helpen daklozen medisch, hygiënisch en met voeding.

Nature ou Logement - un dilemme pour les luttes urbaines?!

Le débat autour de plusieurs projets de développement urbain à Bruxelles s'est centré sur une possible opposition entre deux mouvements.

Shared Mobility Rocks '24

Een internationale netwerkdag over gedeelde mobiliteit voor activisten, overheden, verkozenen, consultants en professionals op zes februari, die dolle, gedeelde rit wil je niet missen.

Welkom Aurore!

Dag Aurore, welkom bij BRAL! Fijn dat je tijdelijk bij ons kleine team komt! Wat ga je doen bij BRAL?

Ik doe dit schooljaar stage bij BRAL. In de communicatieafdeling werk ik aan alle sociale media posts, het maken van affiches, foto's en video's. Ook het plaatsen van nieuwsberichten op de website doe ik. Kort gezegd: het creatiegedeelte is mijn taak.

Stadslucht maakt ziek? ExpAIR met BRAL en Brussel

Dat de luchtkwaliteit in een stad niet je dat is, spreekt nogal vanzelf. Maar hoe zit dat nu precies met die kwaliteit in Brussel. Hoe meten we, wat meten we, wie meet? Waar komt die goede of slechte lucht vandaan? Wat is de invloed van de inrichting van de omgeving? En hoe kunnen burgers en beleid mee werken aan betere lucht?

Recyclo zoekt fietskoeriers

Recyclo - Compost in city is een jong stadsplatform voor circulaire economie. In samenwerking met Brusselse restaurants zetten ze zich om keukenafval te valoriseren. Niet enkel kunnen we ons vinden in **de waarden van Recyclo**, we kennen Sandrine ook als een enthousiaste, energieke en betrouwbare vrouw.

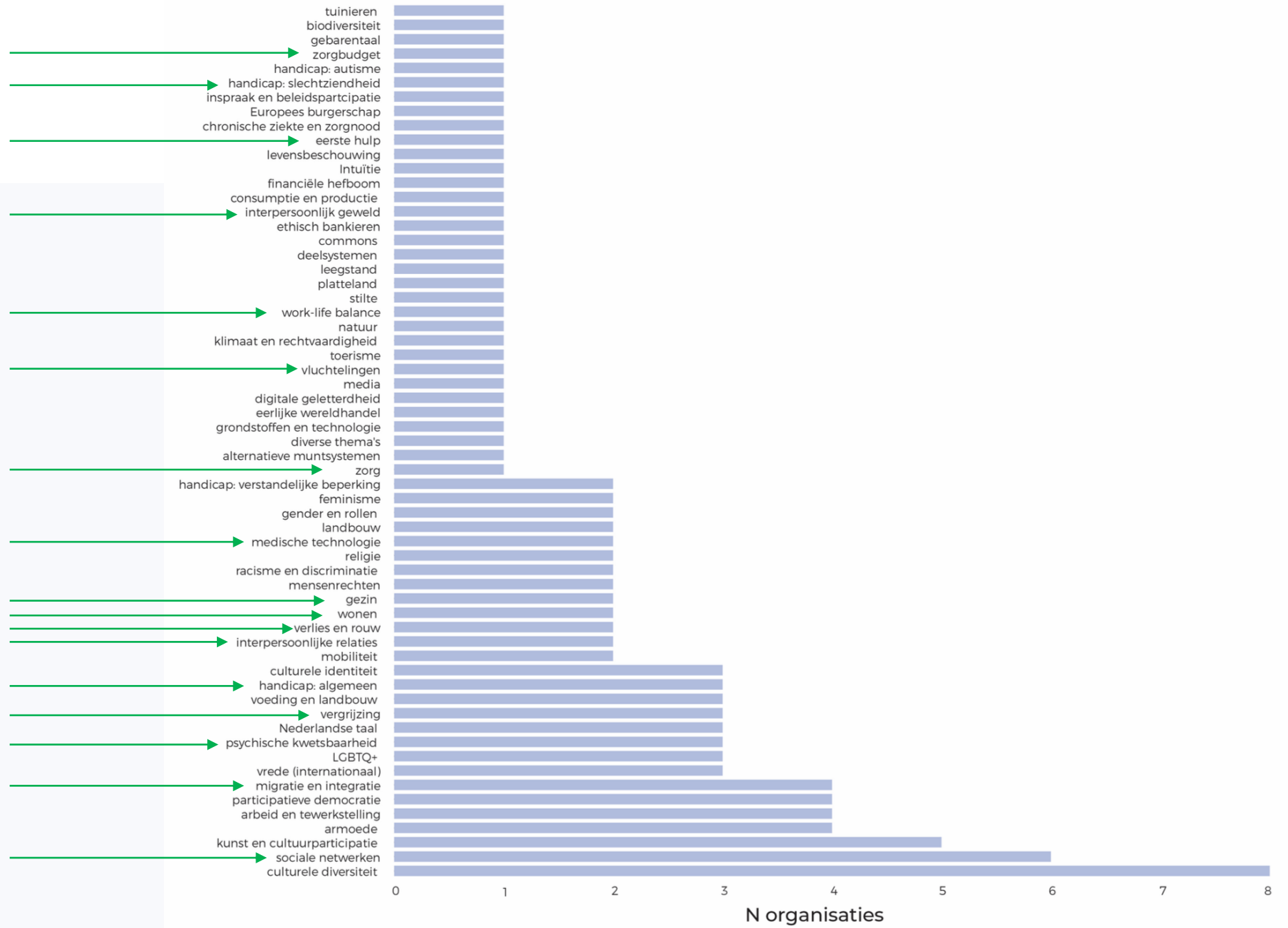
welzijn en zorg in het SCW

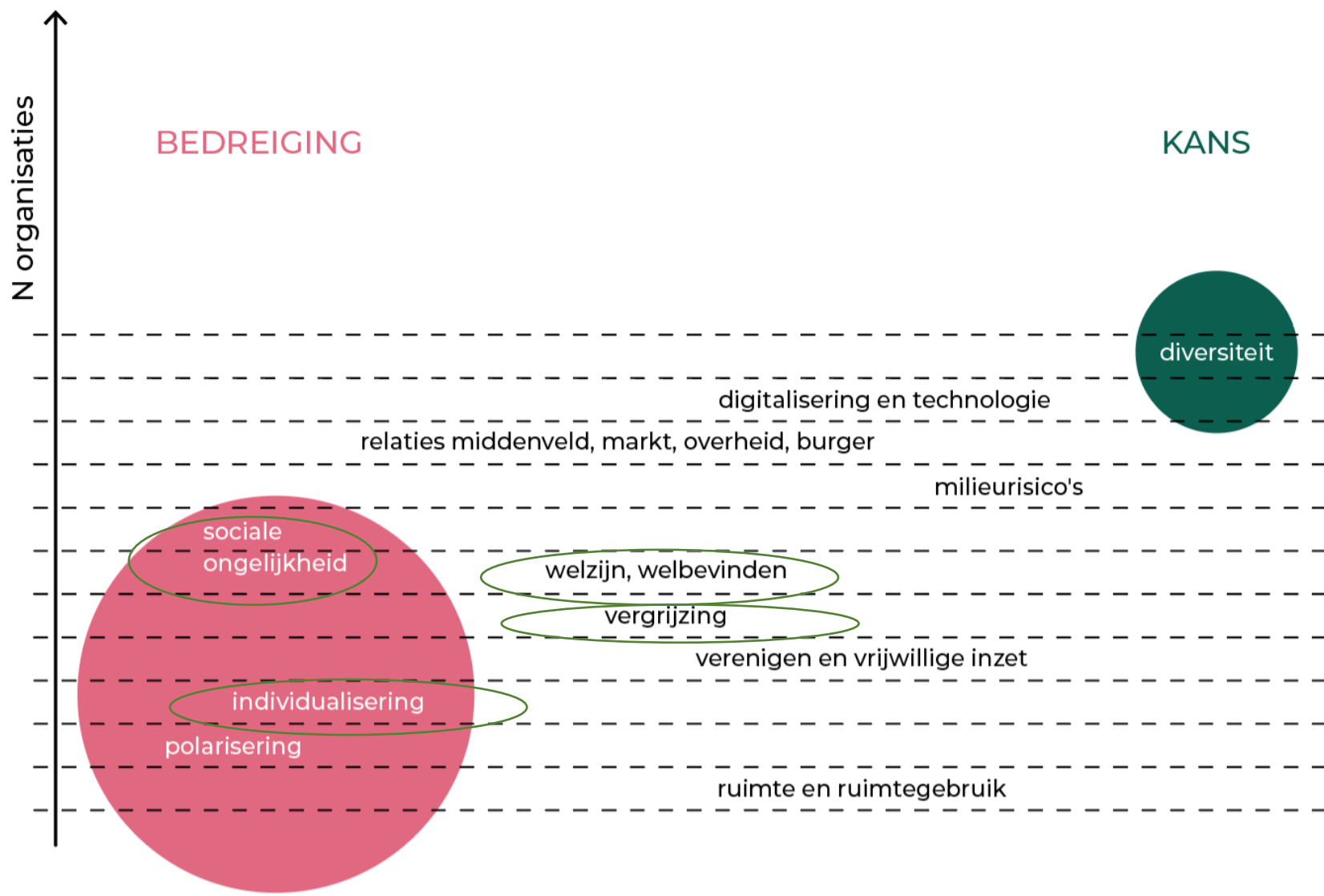
Pre-corona:

- Organisaties met een focus op welzijn, welbevinden en zorg
  - Doelgroeporganisaties
    - *Samana (langdurig zieken)*
    - *Welzijnsschakels en Uilenspel (personen met armoede-ervaring)*
    - *Dito en Kando (personen met een handicap)*
    - *Refu-interim (nieuwkomers)*
    - *Similes en Uilenspiegel (mensen met psychische kwetsbaarheid)*
    - ...
  - Themaorganisaties
    - *De Maakbare mens (medische en ethische vraagstukken)*
    - *Enchanté (maatschappelijke kwetsbaarheid)*
    - *Vluchtelingenwerk Vlaanderen (mensen op de vlucht)*
    - *CLT Gent (wonen)*
    - *Rode Kruis vormingsinstituut (medische zorg)*
    - *Zijn vzw – Beweging tegen geweld (voorkomen van relationeel en seksueel geweld)*
    - ...
  - Toenemende aandacht voor welzijnsissues bij vele andere organisaties (*o.a. de regionale organisaties*)
    - burn-out
    - eenzaamheid
    - psychische kwetsbaarheid
    - ...

Corona:

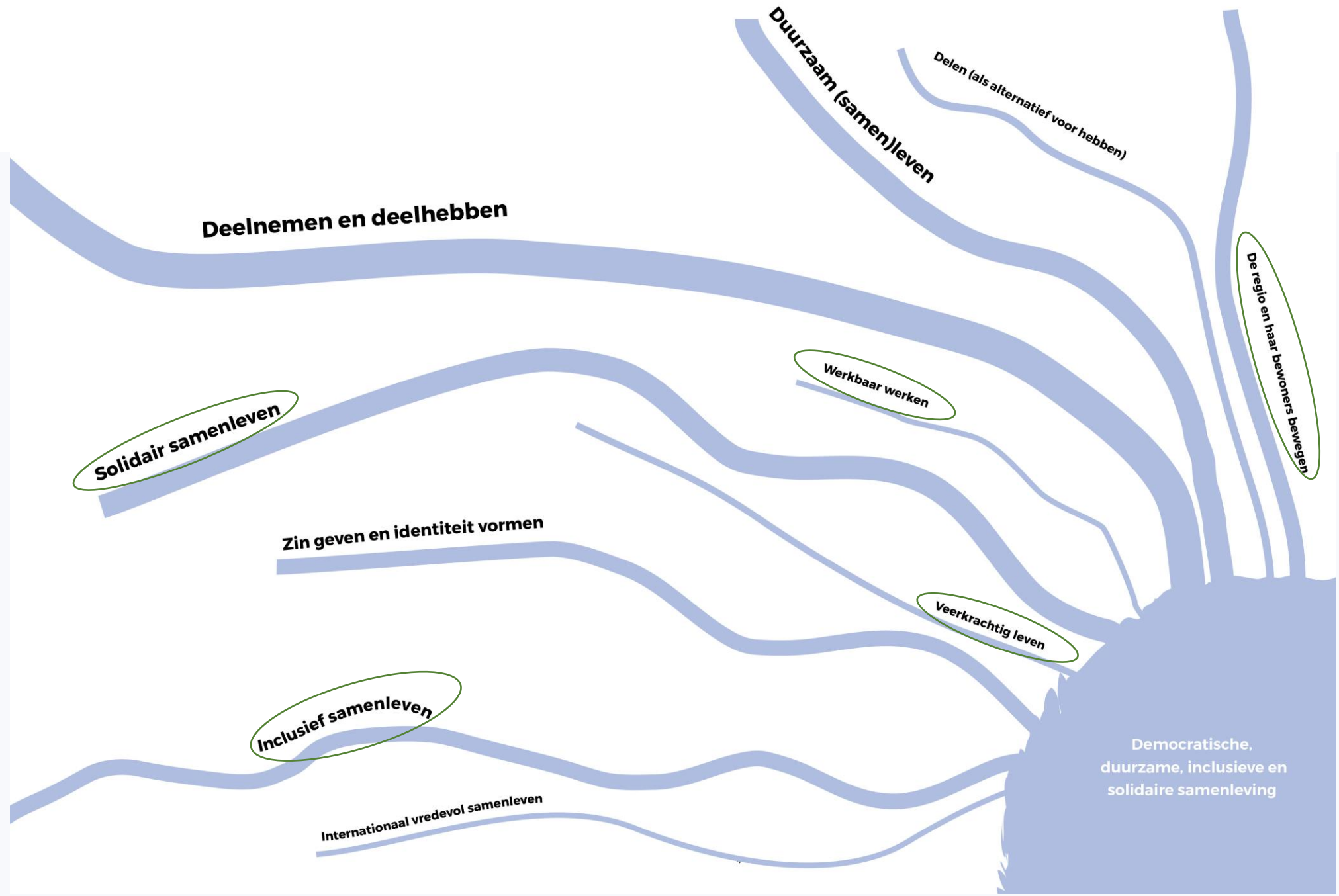
Verhoogde aandacht voor maatschappelijke vraagstukken ivm welzijn en welbevinden bij de meeste organisaties

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

SCW is geen welzijnswerk

Minder individuele hulpverlening, meer groepswork

Meer gericht op structurele systemische veranderingen

- *kritische reflecteren over heersend welzijnswerk en zorg*
- *toegang tot zorg en welzijnswerk voor specifieke groepen verbeteren*
- *nieuwe spelregels, benaderingen in welzijnswerk en zorg uitproberen*

Welzijn en SCW hand in hand

- Samen welzijnswerk en zorginspanningen dichterbij bepaalde doelgroepen brengen
  - !! SCW kan zorg en welzijnswerk niet vervangen
- Samen structurele knelpunten in zorg en welzijnswerk aankaarten
  - !! SCW is soms ook een “kritische” vriend
- Samenwerken, elk vanuit de eigen expertise:
  - Welzijnswerk: zorg en welzijnswerk en alles wat daar bij komt kijken
  - SCW: mensen samenbrengen, kritische reflectie en publiek debat mogelijk maken, experimenteren, andere middenveldspelers betrekken

Contact

Socius, Steunpunt sociaal-cultureel werk vzw

02 215 27 08

welkom@socius.be

www.socius.be

 @sociustweets

 facebook.com/sociaalcultureel

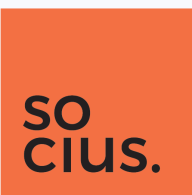
 linkedin.com/company/socius-vzw

Socius verhuist tijdelijk!

vanaf 1 augustus 2022:

Herman Teirlinckgebouw – Havenlaan 88 – 1000
Brussel

postadres: Sainctelettesquare 19 - 1000 Brussel

Panelgesprek

obv Bart Ketelslegers – Demos

Homaar – Marieke De Gryse

Is een groeiplek voor jongeren van 15 tot 23 jaar. In kleine groep samen aan de slag in creatieve ateliers. Een plek waar je tot rust kan komen in een laagdrempelige, huiselijke, warme sfeer.

Femina Quartier – Anneke Verbeeke

zorgt voor projecten en groepen in Brussel die gericht zijn op het empoweren van maatschappelijk kwetsbare vrouwen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond, verenigd op wijkniveau.

Globe Aroma – An Vandermeulen

is een artistieke werk- en ontmoetingsplaats in Brussel die ruimte, tijd, ondersteuning en een netwerk biedt aan kunstenaars, makers en kunstliefhebbers met een achtergrond als nieuwkomer.

Sanka – Mary Edna Lamnteh

is een democratische en pluralistische sociaal-culturele vereniging. We overkoepelen zowel verenigingen verbonden met de Afrikaanse gemeenschappen als verenigingen met een thematische werking